

B.A. Marathi

1. Programme Outcomes

१. विशिष्ट कालखंडाच्या पाश्वभूमीकर साहित्यामागील प्रेरणा व प्रवृत्तीचे ज्ञान अवगत होते.
२. विद्यार्थ्यांची चिकित्सक अभ्यासाची क्षमता विकसित होते.
३. विद्यार्थ्यांची आस्वादक क्षमता वाढते.
४. वाडमयीन व्यवहार व प्रकाशन व्यवासायाचे स्वरूप समजते.
५. विद्यार्थ्यांमध्ये समीक्षात्मक दृष्टी वाढीस लागते.
६. जागतिकीकरणात विविध क्षेत्रांना सामोरे जाण्यासाठी विद्यार्थ्यांमध्ये भाषिक क्षमता विकसित होते.

2. Programme Specific Outcomes

१. प्रसारमाध्यमासाठी विविधप्रकारचे लेखन कौशल्य विकसित करता येते.
२. मराठ साहित्यातील विविध प्रकार विद्यार्थ्यांच्या लक्षात येतात.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये वाडमयीन अभिरुची वाढविता येते.
४. विद्यार्थ्यांमध्ये भाषिक कौशल्ये विकसित करता येतात.

3. Course Outcomes

B.A. I (Marathi)

१. आवश्यक मराठी

१. विद्यार्थ्यांची मराठी भाषा आणि साहित्याविषयी अभिरुची विकसित करता येते.
२. मराठी साहित्य परंपरा, लेखक, कवी यांचा परिचय करून घेता येतो.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मातृभाषा, राष्ट्रीय एकात्मकता आणि उच्च मानवी मूल्यांविषयी जाणीव निर्माण करता येते.

४. विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्व विकास साधता येतो.
५. विद्यामध्ये स्पर्धा परीक्षांची आवड निर्माण करता येते.
६. निबंध लेखनाच्या माध्यमातून भाषा उपयोगाची कौशल्ये विकसित करता येतात.

२. ऐच्छिक मराठी

१. विद्यार्थ्यांची मराठी भाषा आणि साहित्याविषयी अभिरुची विकसित करता येते.
२. मराठी साहित्य परंपरा, लेखक, कवी यांचा परिचय करून घेता येतो.
३. विद्यार्थ्यांमध्ये मातृभाषा, गष्टीय एकात्मकता आणि उच्च मानवी मूल्यांविषयी जाणीव निर्माण करता येते.
४. विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्व विकास साधता येतो.
५. विद्यामध्ये स्पर्धा परीक्षांची आवड निर्माण करता येते.
६. चित्रपट आणि प्रसारमाध्यमे यांच्या लेखन आणि उपयोजनाच्या आकलनाचा अवकाश वाढविता येतो.

१.

B.A. II (Marathi)

विषय: मराठी (ऐच्छिक) :

१. अभ्यासपत्रिका क्रमांक ३ (गद्य—'सभासदाची बखर' व अनुवादप्रक्रिया)
  १. मध्ययुगीन मराठी गद्य वाडःमयाचा व भाषेचा परिचय करून घेता येतो.
  २. अनुवादप्रक्रियेचा परिचय घेता येतो.
२. अभ्यासपत्रिका क्रमांक ४ (पद्य—'जनाबाईचे अभंग' व संपादनप्रक्रिया)
  १. मध्ययुगीन मराठी पद्य वाडःमयाचा, भाषेचा परिचय करून घेता येतो.
  २. संपादनप्रक्रियेचा परिचय घेता येतो.
३. अभ्यासपत्रिका क्रमांक ५ (गद्य—'वाणीकिंडे' व अनुवादप्रक्रिया)

१. समकालिन जाणिवा व्यक्त करण्यान्या कथेचा परिचय करून घेता येतो.
२. अनुवादप्रक्रियेचा परिचय घेता येतो.

४. अभ्यासपत्रिका क्रमांक ६ (पद्य—‘तळ ढवळताना’ व संपादनप्रक्रिया)

१. समकालीन जाणिवा व्यक्त करण्या—या कवितेचा परिचय करून घेता येतो.
२. संपादनप्रक्रियेच्या स्वरूपाचा परिचय करून घेता येतो.

3- B.A. II (Marathi)

१. आधुनिक मराठी वाडमयाचा इतिहास

१. मराठी साहित्य, भाषा, संस्कृती यांचा परिचय करून घेता येतो.
२. मराठी साहित्यातील भिन्न भिन्न प्रकार व प्रवाह लक्षात येतात.
३. वाडमयीन अभिरुचीचा विकास होतो.
४. मध्ययुगीन मराठी वाडमय परंपरांचा व इतिहासाचा परिचय करून घेता येतो.
५. या कालखंडातील वाडमय रचनाप्रकारांचा परिचय करून घेता येतो..
६. या कालखंडातील वाडमयनिर्मितीच्या प्रेरणांचा परिचय करून घेता येतो
७. या कालखंडातील वाडमयाच्या सांस्कृतिक पाश्वर्भूमीचा उलगडा करता येतो.
८. या कालखंडातील प्रमुख संप्रदाय व ग्रंथनिर्मिती यांचा अनुबंध स्पष्ट करता येतो.
९. या काळातील मराठी भाषेचे स्वरूप लक्षात घेता येते.

२. काव्यशास्त्र

१. पौरातय काव्यशास्त्राची ओळख करून घेता येते.
२. साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया जाणून घेता येते.
३. भाषेचे अलंकार समजून घेता येतात.
४. काव्याची लक्षणे आणि प्रयोजने समजावून घेता येतात
५. शब्दशक्तीचे स्वरूप व प्रकार समजावून घेता येते.
६. रसप्रक्रिया समजावून घेता येते..
७. साहित्याची आस्वादप्रक्रिया समजावून घेता येते..
८. साहित्यनिर्मितीच्या आणि आस्वादाच्या आनंदाची मीमांसा करता येते.
९. विद्यार्थ्यांचा वाडमयीन दृष्टिकोण विकसित करता येते.

३ भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा

१. आधुनिक भाषाविज्ञानाचा परिचय करून घेता येतो.
२. भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा यांचा सहसंबंध जाणून घेता येतो.
३. भाषेची उत्पत्ती, स्वरूप व कार्य समजावून घेता येते.
४. धनिपरिवर्तनाची कारणे व प्रकार यांची माहिती करून घेता येते.
५. अर्थप्रक्रियेची कारणे व प्रकार जाणून घेता येतात.
६. शब्दांच्या जाती समजावून घेता येतात.
७. मराठी भाषेची वर्णव्यवस्था समजावून घेता येते.
८. मराठी भाषेचा विकास जाणून घेता येते.

४. मराठी भाषा : उपयोजन आणि सर्जन

१. औपचारिक आणि अनौपचारिक क्षेत्रानुसार भाषिक व्यवहार समजावून देता येतो.
३. विविध क्षेत्रातील भाषिक कौशल्ये आणि क्षमता विकसित करता येतात.
३. लेखन, वाचन, भाषण या कौशल्यांचा विकास करता येतो.
४. भाषिक उपयोजनाने विद्यार्थ्यांचा शब्दसंग्रह समृद्ध करता येतो.
५. उपयोजित व सर्जनशील लेखनास विद्यार्थ्यांना उद्युक्त करता येते.
६. मराठीच्या विद्यार्थ्यांचा व्यक्तिमत्त्व विकास घडविता येतो.

५. वाडमयप्रवाहांचे अध्ययन (ग्रामीण साहित्य)

१. मराठीतील विविध साहित्यप्रवाहांचा परिचय करून घेता येतो.
२. ग्रामीण साहित्यप्रवाहांची प्रेरणा, स्वरूप, वैशिष्ट्ये व विकास समजावून घेता येतो.
३. अभ्यासार्थ नेमलेल्या साहित्यकृतीद्वारे संबंधित साहित्यप्रवाहांचे आकलन करून देता येतो.
४. मराठीतील विविध साहित्यप्रवाहांचा परिचय करून देणे.
६. दलित साहित्यप्रवाहांची प्रेरणा, स्वरूप, वैशिष्ट्ये व विकास समजावून देणे.
७. अभ्यासार्थ नेमलेल्या साहित्यकृतीद्वारे संबंधित साहित्यप्रवाहांचे आकलन करून देणे.

M.A. I (Marathi)

१. भाषिक आविष्काराची रूपे

१. भाषिक आविष्काराचे स्वरूप समजून घेता येते.
२. भाषेची सर्जनशील प्रक्रिया समजून घेता येते.
३. भाषा आणि साहित्य यांचा सहसंबंध समजून घेता येतो.
४. भाषा आणि साहित्यप्रकार यांच्यामधील अनुंबंध घेता येतो.

२ विशेष साहित्यकृतीचा अभ्यास

१. लेखक अभ्यासपद्धतीचा उपयोग कसा करावा हे समजून घेता येते.
२. लेखमकाचे वाडमयीन व्यक्तिमत्व आणि लेखक व त्याचा समकाल समजून घेता घेतो.
३. साहित्यकृतीतून लेखकाच्या समकालाचे प्रतिबिंब कसे प्रकट होते हे जाणून घेता येते.
४. लेखकाच्या इतर साहित्यकृती विचारात घेऊन लेखकाच्या वाडमयीन जडणघडणीला जाणून घेता येते.

४. आधुनिक मराठी वाडमयाचा इतिहास (स्वातंत्र्यपूर्व काळ)

१. स्वातंत्र्यपूर्व काळातील महाराष्ट्रातील सामाजिक, राजकीय व सांस्कृतिक पार्श्वभूमी समजावून घेता येते. त्यांचा आंतरसंबंध अभ्यासता येतो.
२. या काळातील साहित्यप्रवाहांचा इतिहास समजून घेऊन वाडमय प्रकाराचे स्वरूप लक्षात घेता येते.
३. समांतर साहित्यप्रवाहांची वैशिष्ट्ये समजावून घेता येतात.

४. लोकसाहित्य व लोककला

१. लोकसाहित्य व लोककला यातील परस्पर संबंध समजावून घेता येतो.
२. लोकसाहित्य संकल्पना समजून घेता येते.
३. लोकसाहित्याच्या परंपरेची ओळख करून घेता येते
४. लोकसाहित्याचा उगम आणि व्याप्तीबद्दल माहिती करून घेता येते.
५. लोकगीते व लोककथां याच्या स्वरूपाचा व प्रकारांचा अभ्यास करता येतो.
६. लोककला समजावून घेता येतात.
७. लोकनाट्यांची अधिक माहिती करून घेता येते.

५. समाजभाषाविज्ञान

१. समाजभाषाविज्ञानाचे स्वरूप समजावून घेता येते.
२. समाजभाषाविज्ञानातील विविध सिद्धांत, संकल्पनांचा परिचय करून घेता येतो.
३. समाज, संस्कृती आणि भाषा यामधील परस्पर संबंध समजावून घेता येतो.
४. समरजभाषाविज्ञानाची व्याप्ती समजावून घेता येते
५. भाषसंपर्कचे स्वरूप अभ्यासता येते.
६. भाषिक नियोजन म्हणजे काय? समजून घेता येते.
७. बहुभाषिक देशातील भाषिक प्रश्नांचा परिचय करून घेता येतो.
८. मराठीच्या विविध बोलींचा समाजभाषावैज्ञानिक विचार आजमावून घेता येतो.

६. वाडमयीन संस्कृती

१. वाडमयीन संस्कृती ही संकल्पना समजून घेता येते.
२. समाज आणि संस्कृती यातील अनुबंध लक्षात घेता येतो.
३. मौखिक आणि लिखित परंपरेत वाडमयीन परेपरेला संघटित करणाऱ्या घटकांचा विचार करता येतो
४. वाडमयीन संस्कृतीचे स्वरूप तपासमा येते.

७. समीक्षा सिद्धांत आणि उपयोजन

१. उपयोजित समीक्षेचे स्वरूप लक्षात घेता येते.
२. समाजशास्त्रीय व आदिवंधातमक समीक्षांचा अभ्यास करता येतो.
३. प्रत्यक्ष उपयोजित समीक्षेचे उपयोजन म्हणून निवडक साहित्यकृतींचा अभ्यास करता येतो.

८. बोली अभ्यास

१. भाषा, बोली आणि समाजाचा परस्पर संबंध अभ्यासता येतो.
२. प्रमाणभाषा आणि बोली स्वरूप विशेष समजून घेता येतात.
३. बोली भाषांची निर्मितीप्रक्रिया अभ्यासता यते.